

Fixa laddplats

Steg för steg-guide

Allt fler bostadsrättsföreningar installerar laddplatser för elbilar. Den bästa laddplatsen är bilens ordinarie parkeringsplats. Att ladda vid hemmet är enkelt och bekvämt.

I denna guide får ni hjälp steg för steg med vad bostadsrättsföreningen bör tänka på vid inköp och installation av laddplatser med normalladdning till föreningens medlemmar. Normalladdning är den vanligaste typen av laddning som också ger möjlighet att ladda många bilar utan dyra investeringar i elnätet.

Opertisk och kostnadsfri rådgivning från din kommun.

UNDERSÖK INTRESSE OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Kartlägg intresset bland de boende. Ta gärna kontakt med andra bostadsrättsföreningar eller förvaltare för att få tips, se *Goda exempel – Bostadsrättsförening med laddplatser*. Kontrollera vem som äger marken (eller till exempel garaget) där ni vill ha laddplatser. Om er bostadsrättsförening inte äger marken måste ni komma överens med markägaren och klargöra vem som ska äga laddstationen.

Hur går det till att fixa laddplatser?

För bostadsrättsföreningar med egna garage, parkering under tak eller motorvärmplatser är det ofta lätt att fixa laddplatser. Det som behövs är framdragning av el och en laddbox. Har ni redan motorvärmare eller vanliga uttag kan dessa i vissa fall byggas om alternativt ersättas med laddstationer på ett enkelt sätt. Kontakta minst två leverantörer av laddutrustning och begär offerter på helhetslösningar för normalladdning, inklusive drift, underhåll och kringutrustning. Tips på vad ni kan fråga om finns i *Offertsvarsmall*.

Leverantören säkerställer att det finns tillräckligt med ledig effekt i elnätet, oftast finns kapacitet för några laddplatser. Om det inte gör det behöver ni höja er säkring. Leverantören säkerställer också att ledningarna tål en ökad belastning i form av ett större ström uttag under en längre tid. *Ur säkerhetsynpunkt är det inte rekommenderat att ladda ett fordon i ett vanligt eluttag.*

Prata med styrelsen

Ta upp frågan i styrelsen med preliminärt förslag för antal användare, placering och kostnader med/utan finansieringsstöd, se *Vägledning för ansökan till Klimatklivet*. För exempel på fördelning av kostnader se *Goda exempel – Bostadsrättsförening med laddplatser*. Läs gärna också *Sex anledningar att fixa laddplats* och *Exempel på motion till föreningsstämman*.

Använd gärna

Goda exempel – Bostadsrättsförening med laddplatser

Använd gärna

Offertsvarsmall

Använd gärna

- Vägledning för ansökan till Klimatklivet
- Goda exempel – Bostadsrättsförening med laddplatser
- Sex anledningar att fixa laddplats
- Exempel på motion till föreningsstämman

INVESTERINGEN kan fördelas mellan föreningen och användarna på olika sätt:

- Föreningen står för totala kostnaden för laddstation och installation. Föreningens kostnad tas ut genom en höjd parkeringsavgift.
- Användarna betalar för totala kostnaden för laddstation och installation.
- Föreningen köper eller hyr en komplett laddstation med service. Användarna tecknar laddabonnemang direkt med en leverantör av laddstation för att ladda.

KOSTNADEN för laddningen kan fördelas på olika sätt:

- Föreningen tar betalt för den faktiska elanvändningen i kWh eller lägger på en schablonkostnad för elen på parkeringsavgiften. EU har beslutat att kostnaden för laddning ska vara rimlig. Det innebär att avgiftspåslaget för en laddplats inte får vara orimligt hög.
- Elbilsägaren tecknar ett eget elnätsabonnemang och elavtal och betalar då elkostnaden direkt till elleverantören. Då behövs en laddstolpe/laddbox per elbilsplats.
- Om föreningen köper eller hyr en komplett laddlösning, faktureras användarna via ett laddabonnemang.

Steg 1 > **Steg 2** > Steg 3 > Steg 4 > Steg 5 > Steg 6

Egenskaper för en normalladdare

Strömstyrka i Ampere	16A–32A
Kabel	Fast kabel eller uttag. Typ 2 är krav för stöd från Klimatklivet.
Effekt i kilowatt	3,7 kW–≤ 22 kW
Matning	1-fas, det kan dock vara en idé att förbereda för 3-fas för framtida uppgradering och utbyggnad av laddstationer.
Spänning i Volt	230V–400V
Typ av anslutning/kontakt	Typ 1 (i huvudsak asiatiska bilar) eller Typ 2 (europeiska bilar). Typ 2 krävs för att få stöd från Klimatklivet och är standard i alla nya elbilar.
Typ av säkerhetsnivå	Mode 3 (standard inom EU).

Detta är också bra att tänka på vid val av laddutrustning:

Hur enkelt är det att ladda?	Hur tydliga är instruktionerna på skärmen? Laddaren ska tydligt visa om den fungerar och när den är i drift/inte i drift.
Temperatur och luftfuktighet, IP-klass	Från -25 grader till +30 grader, från 5 % till 95 % luftfuktighet, IP 55.
Kommunikation (uppkopplad eller ej för identifikation och övervakning av laddstationen)	Ethernet, GPRS, 3G, OCCP.
Eventuell kringutrustning	Påkörningsskydd, belysning, skyltning, tillgänglighet/handikappanpassning
Storlek	Får laddutrustningen plats?
Vad ingår i priset?	Montering, garanti, service.
Kostnad	Priset på en laddbox i ett garage är cirka 5 000–12 000 kr och installationen cirka 2 000–6 000 kr. Laddstolpar som kräver markarbete blir ofta dyrare, totalkostnaden kan då bli upp till 50 000 kr.
Behörighet	För att endast behöriga ska få tillgång till att ladda kan olika identifikationslösningar användas, t.ex. nyckel eller RFID-bricka.
Tillstånd/bygglov	Undersök om tillstånd/ bygglov behövs i er kommun. I de flesta kommuner behövs inget bygglov för en laddbox/laddstolpe.

Steg 1 > Steg 2 > **Steg 3** > Steg 4 > Steg 5 > Steg 6

UTVÄRDERA OFFERTER

Jämför inkomna offerter och välj leverantör. Använd gärna *Offertsvarsmall* som hjälp vid utvärderingen.

Använd gärna
Offertsvarsmall

Steg 1 > Steg 2 > Steg 3 > **Steg 4** > Steg 5 > Steg 6

ANSÖK OM EKONOMISKT STÖD HOS NATURVÅRDSVERKET

Från Naturvårdsverket kan ni söka stöd för er laddstation genom Klimatklivet. Klimatklivet är ett investeringsstöd med syfte att minska utsläpp som påverkar klimatet. Stödet har flera ansökningsomgångar per år och bostadsrättsföreningar och fastighetsägare är stödberättigade. Stöd till laddstationer ges med högst 50 procent av investeringskostnaden. För laddstationer med normalladdning uppgår stödet till max 20 000 kr per laddpunkt.

Använd gärna
Vägledning för ansökan
till Klimatklivet

Om ni väljer att söka stöd för laddstationen får arbetet inte påbörjas innan beslut om stöd är fattat.

Steg 1 > Steg 2 > Steg 3 > Steg 4 > **Steg 5** > Steg 6

BESTÄLL LADDUTRUSTNING OCH ARBETE

Teckna avtal med den leverantör som passar er bäst. Om ni ansökt om stöd från Klimatklivet måste ni vänta på beslut om stöd innan ni tecknar avtal eller påbörjar arbetet med installationen.

Steg 1 > Steg 2 > Steg 3 > Steg 4 > Steg 5 > **Steg 6**

FÖLJ LEVERANTÖRENS ARBETE

När ni har valt laddutrustning och leverantör kan installationen börja. Beställ anslutning för laddstationen i samråd med leverantören. Det är oftast elnätbolaget som sköter grävning och dragnings av elledningar fram till laddplatsen. Ledningsdragnings och elleverans av starkström ska utföras av fackman.

Välj abonnemang

Utgå från befintligt elabonnemang eller teckna ett separat elabonnemang för laddstationen hos elnätbolaget. Använd i första hand er befintliga elcentral om kapacitet finns. Välj gärna ett elhandelsavtal med ursprungsmärkt förnybar el så blir koldioxidutsläppen för eldrift nära noll gram per kilometer.

Installation och underhåll

När ledningarna är dragna, elen är på plats och laddstationen har levererats påbörjar leverantören installationen. Därefter utförs driftsättning och slutbesiktning av leverantören.

Genom att se över driftstatus och underhålla laddstationen ökar ni livslängden och minskar kostnaderna för framtida reparationer. Gör eventuellt en plan för underhåll och service i samarbete med leverantören.

Berätta för alla boende

Informera alla boende om att laddstationen är klar och hur den används. Följ gärna upp hur laddstationen används och dela med er av era erfarenheter till andra bostadsrättsföreningar.

ANDRA BRA DOKUMENT

- Sammanfattning och checklista Lätt att fixa laddplats
- Sex anledningar att fixa laddplats – information till styrelsen
- Offertsvarsmall
- Goda exempel – Bostadsrättsförening med laddplatser
- Vägledning för ansökan till Klimatklivet
- Exempel på motion till föreningsstämman